

Ako klíma menila dejiny?

Zánik civilizácií a zmeny klímy

Branislav Kovár

Archeologický ústav SAV

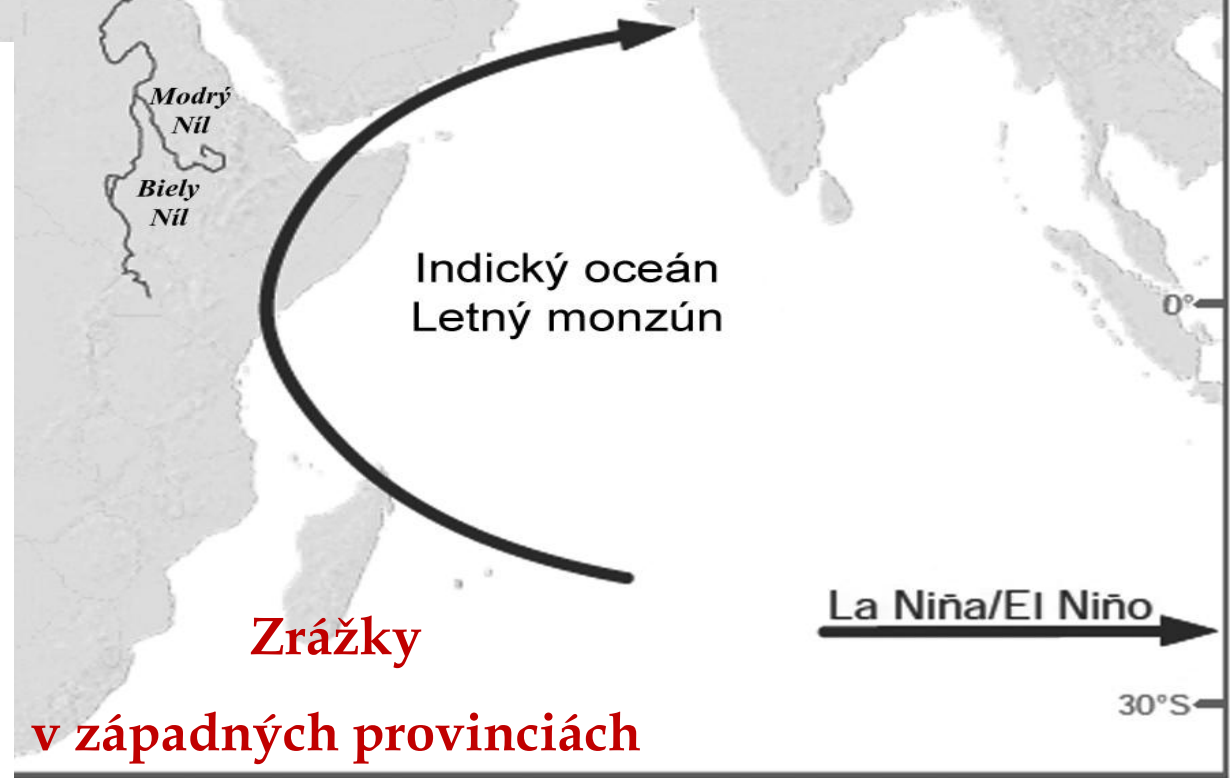
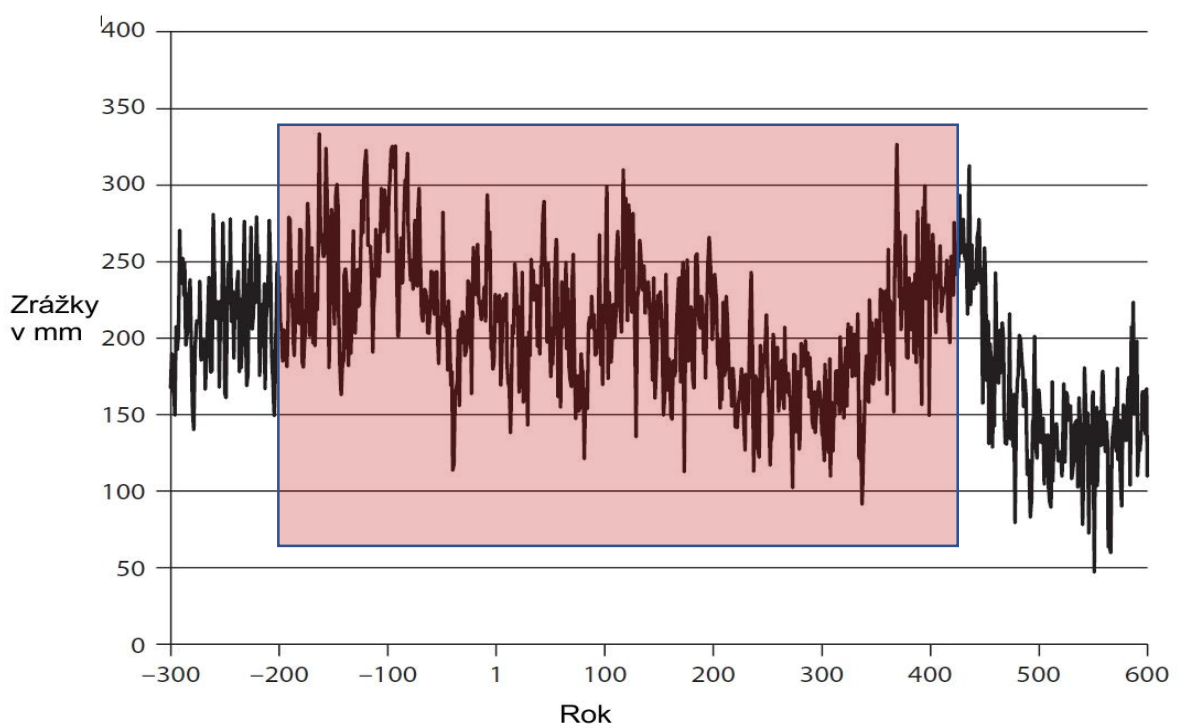

**Klíma je „game changer“
v dejinách**

Rímska ríša

Rímske klimatické optimum

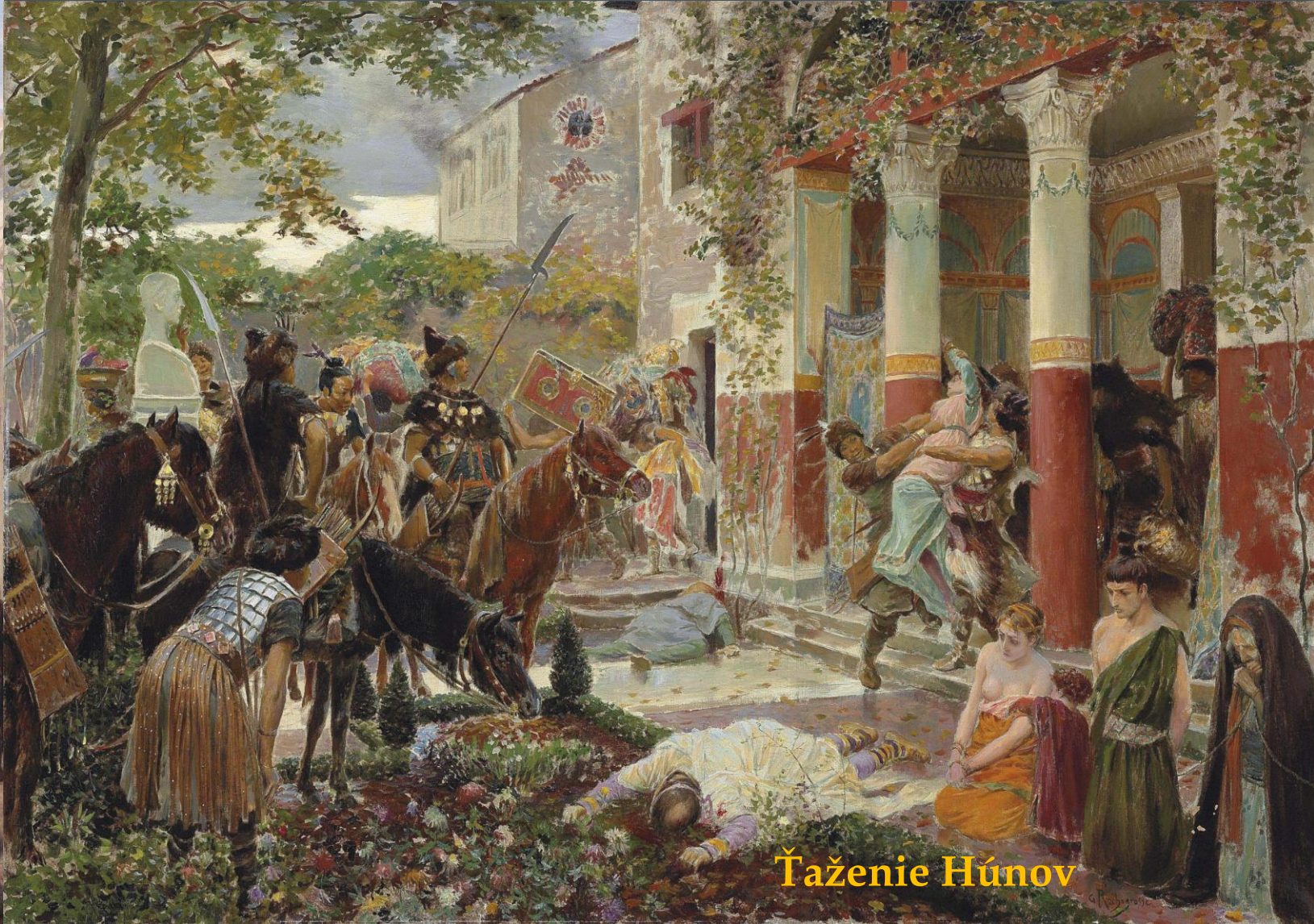

Vandali
v Ríme

Sťahovanie národov a klíma

4. – 5. storočie

Ťaženie Húnov

Event 536

Konštantínopol, 6. storočie

Cisár Justinián

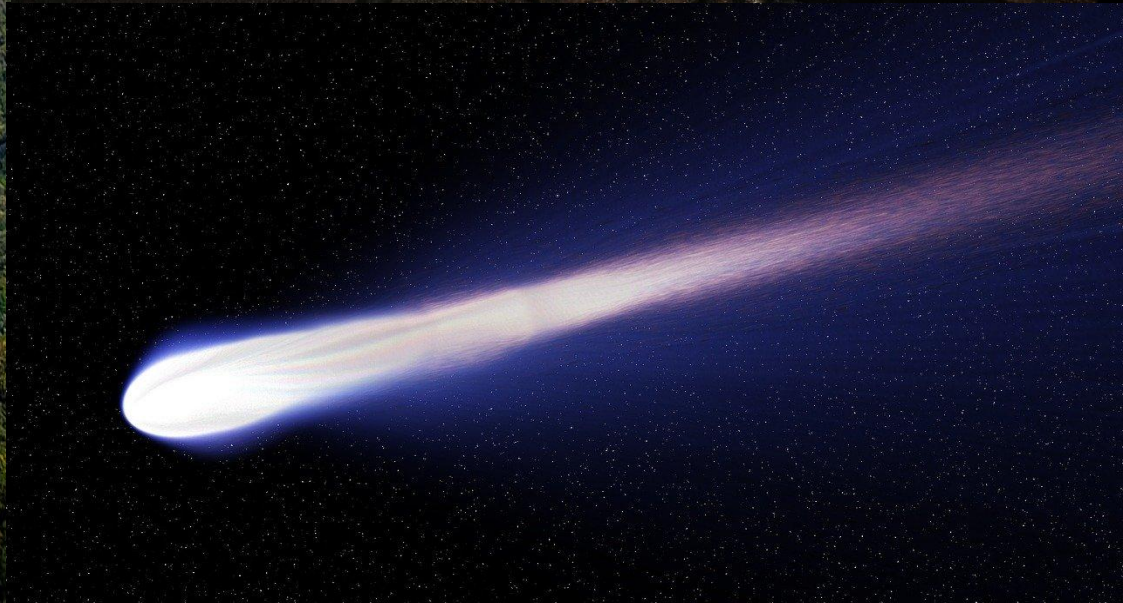
Event 536

Sopka Ilopango dnes

Event 536 - páchatelia

Pandémia moru

Dôsledok klimatických zmien

Klimatické zmeny a pandémie

Západná Európa na konci stredoveku

- **preľudnenosť**
- finančné problémy (dlhy, zvýšenie obehu zlata)
- **mor (prišiel z východu)**
- Malá doba ľadová (klimatické zmeny)

Západná Európa na konci stredoveku - riešenia

- pokles moci šľachty
- pokrok v poľnohospodárstve
- rozvoj ekonomiky (prvá ekonomická kniha)
- snaha o finančnú stabilitu (rešpektovali aj panovnícke rody)

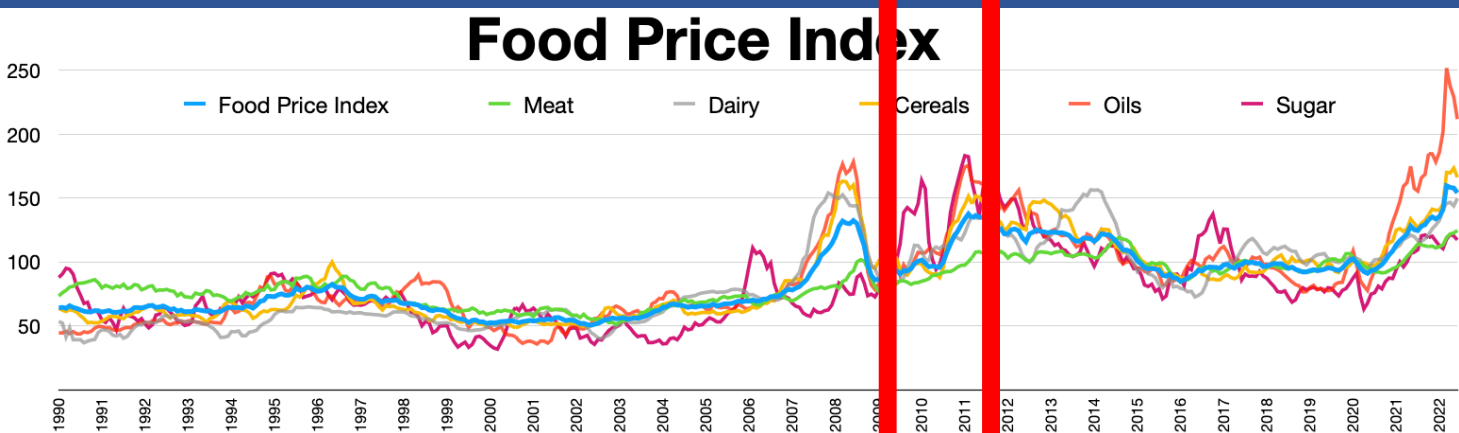
Tambora 1815
Rok bez leta

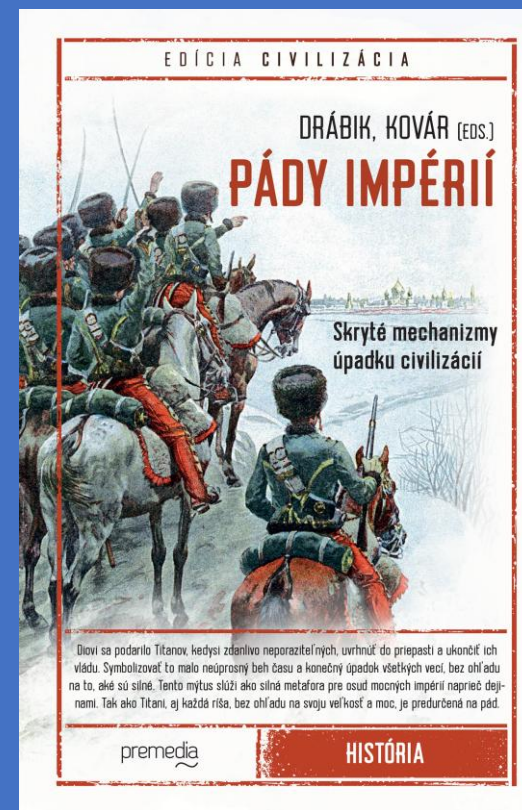
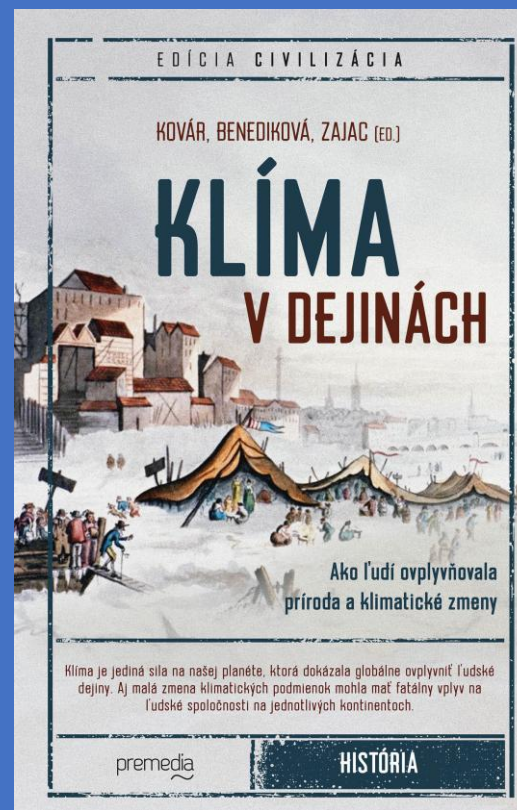
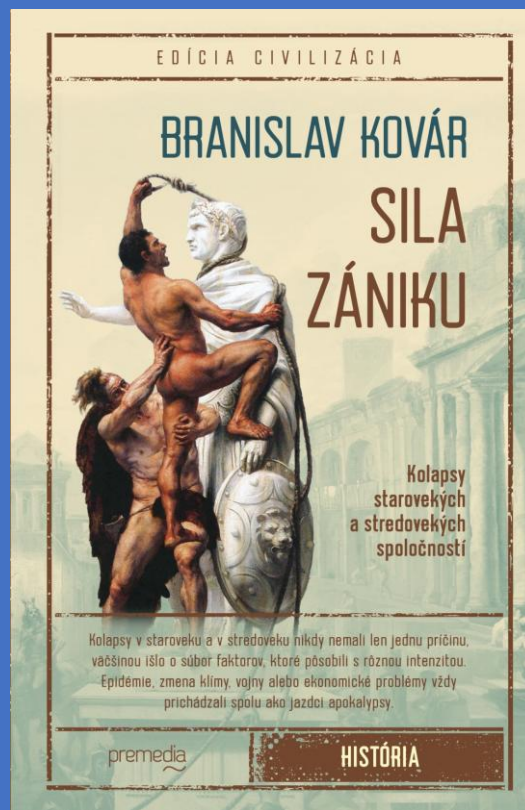
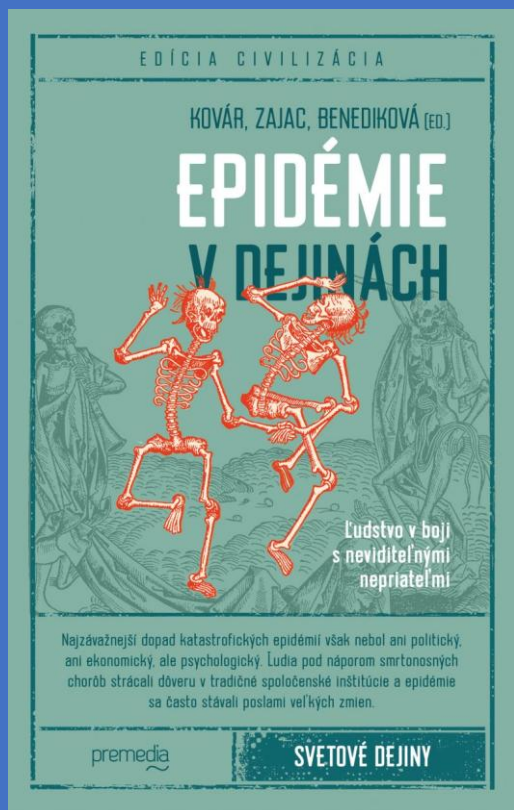

“Globálne otepľovanie možno nespôsobilo Arabskú jar, ale spôsobilo, že prišla skôr.”

Johnstone, S./Mazo, J.: Global Warming and the Arab Spring, 2011, 16.

Ďakujem za pozornosť

brano.kovar@gmail.com